

El Museu Arxiu de Santa Maria s'ha adherit a la iniciativa de la Sala Cabañes, secció teatral del Centre Catòlic de Mataró, per tal de nomenar el mestre Enric Torra com a fill adoptiu de Mataró. Per aquest motiu introduïm tot seguit una petita nota biogràfica.

ENRIC TORRA i PÒRTULAS

Pianista i compositor

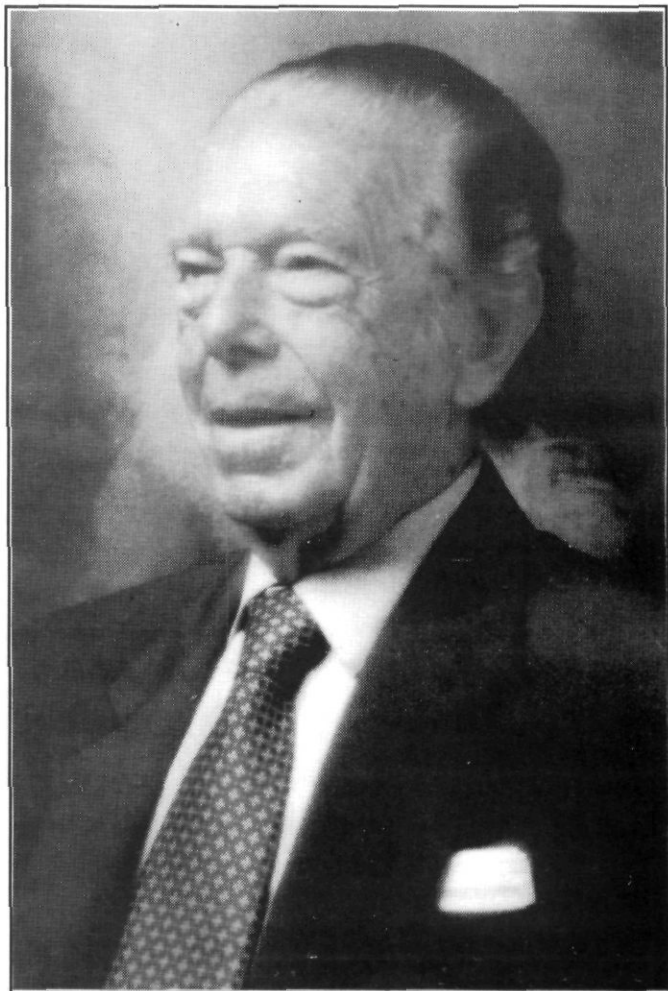
Enric Torra i Pòrtulas va néixer a Fornells de la Selva (El Gironès), el 16 de març de 1910. Pianista, compositor, director d'orquestra i de corals, mestre de música, professor de piano, ha dedicat la seva llarga vida exclusivament a la música. Va començar a aprendre les primeres notes guiats pel seu pare, cisteller, afeccionats al cant i a tocar el piano.

Va cursar els estudis de piano a Girona amb el mestre Francesc Casellas, distingit deixeble de Granados, i els va prosseguir a la prestigiosa Acadèmia Marshall de Barcelona, on va acabar la carrera el 1928 amb el Premi d'Honor. Els seus professors més notables foren el pianista Frank Marshall –deixeble d'Enric Granados– i Domènec Mas i Serracant –deixeble de Pedrell i Morera–, el seu mestre d'harmonia i composició.

Intèrpret precoç, a set anys ja tocava en el cinema mut del seu poble, i igualment precoç en la composició –als onze anys escriu la seva primera obra i als quinze, la primera sardana–. Precoç i prolífic, no ha deixat d'escriure música en tota la vida, i en continua escrivint.

El mestre Torra, acabats els seus estudis a l'acadèmia Marshall, s'hi va quedar de professor dels cursos avançats durant deu anys. Des del trasllat del seu domicili a Mataró el 1927, ha estat el perenne professor de totes les generacions mataronines d'estudiants de piano. Va formar part del «Quintet del Clavé» fins a l'arribada del cinema sonor, i ha estat un celebrat intèrpret en les millors sales de concerts i a la ràdio.

Durant els anys immediatament anteriors a la Guerra Civil, fou considerat el millor concertista format a l'Acadèmia Marshall, un honor que va compartir més tard amb la malaguanyada pianista Rosa Sabater i l'exímia Alcía de Larrocha.

Enric Torra i Pòrtulas

Virtuós de l'instrument, aplaudit i admirat, i amb una sòlida formació rebuda de la millor tradició de l'escola pianística catalana, la Guerra Civil va interrompre la seva carrera de concertista internacional, que va substituir, a partir de 1939, per la docència, la composició i la direcció d'orquestra i de corals. Ha estat el director de les sarsueles de la companyia de l'Iris i de la Sala Cabañes i ha dirigit l'Orfeó Mataroní i la Missa de les Santes.

Autor d'onze simfonies –*Romana, Sons d'Andorra, Ramb-Condal, Los Angeles, Parisien...*–, de cantates –*La creu del Canigó*–, de sardanes –*Fornells, Mataronina, La més bufona, Poncellina, Contemplant el riu...*–, de música per a cobla, d'obres instrumentals per a trio, quartet i quintet, de peces per a cant i piano, de suites per a piano i per a piano i orquestra, de mètodes de piano i d'iniciació musical, la seva producció forma un catàleg de més de setanta obres comprensives de més de dues-centes composicions. Una de les seves composicions més recents i ambicioses és l'òpera *Burriac* (1995).

En les suites *Costa Brava* (1947), *Mallorca* (1949) i *Eivissa* (1948) o en les *Cançons amatòries* (1964), se'l reconeix com a compositor inspirat i d'excel·lent qualitat formal i atreviment tècnic. Les seves obres més interpretades –i les més populars–, però, són *La Passió* (1943) i, per davant de tot, *Els Pastorets* (1941), que el mestre Torra ha estat dirigint personalment durant prop de quaranta anys, i que es continuen interpretant cada any, i amb èxit creixent, a la Sala Cabañes, i han estat declarats Patrimoni Cultural de la Ciutat.

La ciutat de Mataró, a iniciativa del Centre Atlètic Laietània, va tributar fa tres anys un solemne homenatge al mestre Enric Torra, que va coincidir amb el cinquantenari de la composició de la suite *Costa Brava* (1947), que es va incloure íntegra en el disc commemoratiu que s'edità per a l'ocasió i que fou interpretada pels més anomenats pianistes de la ciutat. Completaven el disc fragments de l'òpera *Burriac* i altres peces del mateix autor. La suite *Costa Brava* és una de les seves obres més interpretades i forma part del repertori de concertistes de tot el món.

Posteriorment s'ha editat un nou disc amb la seva suite *Eivissa* i les *Tres obres característiques*, amb el propi autor al piano, i ara acaba de publicar la suite *Iberia* d'Albéniz completa en dos discos que es complementen amb *Danzas* de Falla i Turina, i té a punt de sortir les *Goyescas* de Granados, unes obres de molt difícil execució i que sols s'atreveixen a abordar els talents del piano.

Recentment, el mestre Torra ha fet donació de la seva òpera *Burriac* a la ciutat de Mataró, igual com ho ha fet amb les seves sardanes a l'Agrupació Sardanista Santa Anna, o la seva música dels *Pastorets* i la *Passió* a la Sala Cabañes. També ha cedit una part important del seu arxiu musical al Museu Arxiu de Santa Maria.

ANNEX

Obres musicals del mestre compositor Enric Torra i Pòrtulas, dipositades al Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró.

- Op. 5 *Costa Brava* (orquestra, piano)
- Op. 6 *Diada a Montserrat* (orquestra, piano)
- Op. 11 *Vall d'Aran*, suite (orquestra, càmera)
- Op. 12 *El Vallès* (trio de corda)
- Op. 13 *Mallorca*, suite (piano, orq. de corda)
- Op. 16 *El Montseny*, fantasia (trio, piano)
- Op. 17 *El Maresme floral* (quintet, piano)
- Op. 18 *Simfonia romana* (gran orquestra)
- Op. 19 *Cinco canciones antiguas* (cant)
- Op. 20 *Simfonia pirenaica* (gran orquestra)
- Op. 22 *Filigrana taurina* (orquestra)
- Op. 24 *Simfonia risueña* (orquestra)
- Op. 26 *Las Hespérides*, ballet mitològic (orq.)
- Op. 27 *Suite ferial* (piano)
- Op. 28 Col·lecció de sardanes (cobla)
- Op. 29 *La creu del Canigó*, cantata (cant, orq.)
- Op. 30 *Formentera* (trio: piano, vent)
- Op. 31 *Menorca* (flauta, violí, cel·lo, piano)
- Op. 32 *Simfonia parisien* (orquestra)
- Op. 33 *Simfonia de Lourdes* (orquestra)
- Op. 34 *El pessebre blanc* (cant, orquestra)
- Op. 35 *Simfonia triptica* (orquestra)
- Op. 36 *Simfonia Cadaqués* (orquestra)
- Op. 37 *Tríduo salmódico* (cor 4v., orq., corda)
- Op. 38 *Ballets del Maresme* (cobla)
- Op. 39 *Concierto n° 1* (piano, orquestra)
- Op. 40 *Simfonia xacobeia* (orquestra)
- Op. 42 *Simfonia sons d'Andorra* (orquestra)
- Op. 43 *Simfonia Ramb-Condal* (orquestra)
- Op. 44 *El risc del pastor* (cobla)
- Op. 45 *Poemes corals 78* (cor a capela)
- Op. 47 *Simfonia dels àngels* (cor, orquestra)

EXPOSICIÓ CARTES NÀUTIQUES

Coincidint amb la commemoració del Dia Internacional del Museu, el passat dissabte dia 13 de maig, a l'estatge del Museu Arxiu, s'inaugurà l'exposició que presenta una selecció de cartes nàutiques pertanyents al fons del Museu Arxiu, format, com la majoria de les seves col·leccions, a partir d'aportacions diverses, especialment llegats i continuades donacions.

La mostra és indicativa de la important relació que va tenir Catalunya amb Amèrica durant els segles XVIII i XIX, que va ésser la base del desenvolupament i de la industrialització del nostre país.

En les cartes exposades es poden resseguir gairebé la totalitat de les costes de la península, d'Europa i d'Amèrica, i, en especial, les del mar de les Antilles, Cuba i Puerto Rico.

Una part de les cartes pertany al fons nàutic del capità Pere Isern i Maristany, llegat pels senyors Joan de la Creu Cuadrada i Gallifa i Conxita Salas i Isern.

EXPOSICIÓ CARTES NÀUTIQUES

MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA
Centre d'Estudis Locals de Mataró

DIA INTERNACIONAL DEL MUSEU 18 DE MAIG DEL 2000

Amb motiu de la celebració del Dia Internacional del Museu, els dos museus mataronins, el Museu de Mataró i el Museu Arxiu de Santa Maria, van programar per al dia 17 de maig, a la sala d'actes de can Palauet, la conferència *Els antics romans poden viure entre nosaltres? La sostenibilitat de la conservació del patrimoni en una societat de progrés*, a càrrec del doctor Marc Mayer, director general del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, vinculat a la ciutat de Mataró per diversos treballs d'investigació.

La conferència, que és previst de publicar properament als nostres *FULLS*, va incidir en la necessitat que té el nostre país, les nostres ciutats, el nostre territori, de conviure amb el passat i amb els testimonis del passat, que són el nostre patrimoni cultural.

El doctor Mayer va afirmar, també, que en el nostre món, de

diversitat cultural cada vegada més marcada, el patrimoni cultural és integrador. Però com que tenim molt de patrimoni, cal parlar de sostenibilitat, de manera que, per a la seva conservació, privin criteris d'excepcionalitat i prioritat. I que la pedagogia, la informació i la sensibilitat farà entendre, comprendre i estimar el patrimoni. I, com que l'estimació del patrimoni és contagiosa, es podrà viure i conviure amb els testimonis del nostre passat.

El doctor Marc Mayer en la seva dissertació.
Fotografia Miquel Sala. MASMM.

EL DOCTOR JOAN GIMÉNEZ I BLASCO, PREMI EXTRAORDINARI DE DOCTORAT I PREMI ILURO

A proposta de la divisió de Ciències Humanes i Socials, corresponent a l'any 1998-99, la Junta de govern de la Universitat de Barcelona, per acord de 16 de juny proppassat, resolgué d'atorgar el Premi Extraordinari de Doctorat al doctor Joan Giménez i Blasco, per la seva tesi «Continuïtat i canvi en les estructures econòmiques de la Catalunya del segle XVII. Mataró 1580-1710».

L'acte de lliurament del guardó s'efectuà el dia 4 del passat mes d'octubre, en el paranimf de la Universitat de Barcelona, dins el marc solemne de la inauguració del curs acadèmic 2000-2001.

I el dia 26 d'octubre es féu públic el veredict de la 42a edició del Premi Iluro de monografia històrica, instituït per Caixa Laietana. D'entre vuit treballs presentats al concurs, tots ells concernents a temes històrics de Mataró o de poblacions del Maresme, el jurat, presidit pel doctor Jordi Nadal i Oller, prestigiós historiador del camp de l'economia, va resoldre atorgar per unanimitat el premi a l'historiador mataroní doctor Joan Giménez i Blasco, pel seu treball «Mataró en la Catalunya del segle XVII. Un microcosmos en moviment».

Felicitem el doctor Joan Giménez i Blasco, amic i col·laborador del Museu Arxiu, per tots els èxits assolits.

CONVOCATÒRIA DE LA XVII SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS

El Museu Arxiu de Santa Maria, Centre d'Estudis Locals de Mataró, prepara la *XVII SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS*, prevista per al dissabte dia 25 de novembre de 2000.

Per això convoca els estudiosos en qualsevol àrea d'investigació, perquè puguin presentar comunicacions escrites.

Les comunicacions podran tenir una extensió màxima de vint fulls DIN A-4, a doble espai (30 línies x 70 espais). Hauran d'anar necessàriament acompanyades d'un resum que no podrà excedir les tres pàgines, i que serà el text que es permetrà llegir el dia de la sessió. Seria molt convenient d'adjuntar, a més, suport informàtic (disquet 3.5 ps).

En l'acte de la sessió es llegiran els resums presentats i es facilitarà el diàleg-col·loqui. L'exposició dels treballs podrà anar acompanyada de material àudio-visual; caldrà, però, especificar-ho en el moment de la tramesa.

El termini de presentació de les comunicacions finalitzarà el dia 11 de novembre de 2000. Podran ser trameses per correu (MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA, c/ Beata Maria, núm. 3, 08301 Mataró) o bé lliurades personalment al Museu Arxiu (dissabtes d'11 a 2 i de 6 a 9).

El Museu Arxiu de Santa Maria, amb la col·laboració del Patronat Municipal de Cultura, editarà el conjunt de les comunicacions.

JOSEP M. ROVIRA BRULL, IN MEMORIAM

El passat dia 13 de juny morí a Mataró l'artista pintor i escultor Josep M. Rovira Brull.

Nascut a Barcelona l'any 1926, residia a Mataró des de l'any 1957.

En Josep M. Rovira Brull, excel·lent dibuixant, pintor i escultor innovador, a Mataró va crear la part més important de la seva obra i va exercir com a mestre de diverses generacions d'artistes mataronins.

Compromès cívicament i culturalment amb el país i amb la ciutat, havia participat, col·laborat i donat suport a múltiples actuacions ciutadanes.

La seva darrera obra, *Laia, l'arquera*, fins i tot ha esdevingut símbol de la ciutat.

Que descansi en pau.

NOTÍCIA DE DONATIUS RECENTS

La biblioteca del Museu Arxiu ha incorporat la col·lecció dels *Quaderns d'Orientació Familiar*, anys 1965 a 1993, donada per la família Sellarès Jubany.

La senyora Teresa Correa i Esquerra ha donat al Museu Arxiu documentació i objectes diversos

procedents de la família Pasqual i Esquerra. A més de documentació familiar i documentació relacionada amb l'activitat farmacèutica, la donació comprèn postals, goigs i llibres, i també, especialment, documentació i objectes vinculats a l'Administració de les Santes, com un reliquiari, un oli sobre tela (s. XVIII) representant les santes

Juliana i Semproniana, una col·lecció de ventalls i la planxa matriu del conegut gravat de la Mare de Déu Candelera i les Santes, realitzat l'any 1787 per Pere Pasqual Moles, seguint el dibuix de Pere Pau Muntanya, en memòria del mataroní Jaume Matas, canonge lectoral de Barcelona.

Agraïm tots aquests donatius, que són una mostra clara de confiança envers la nostra institució.

Santes Juliana i Semproniana.
Oli sobre tela (s. XVIII). MASMM.
Fotografia Miquel Sala. MASMM.